

Mehmet ALİ MUTLU
Konya

Yıllar önce tesadüfen YouTube'da Hicazkâr Sirto'dan sonra bir olan ama bize benzemeyen oryantal hem klasik, hem Doğu giriş yaptığım Osmanlı saray harcadım. Abdülaziz'in farklı isimler görüyor-Paşalar... Militarist bir midir bilinmez, yılderslerinde hiç duy-bestelerini ve Doni-Paşa'yı. Hep savaşları Mercidabık'la yatıp neler kaçırmışız bir maları yaparken, Osmanırken ve padişah bes-sürekli bir isim çıkıyordu. araştırayım dedim. Orkes-ve yazardı, Emre Aracı. Edinburgh Üniversitesi Müzik ve doktora (PhD) dereceleri ile daha araştırdım, Ankara doğumlu ve mezun olduğunu gördüm. Sitesinde daha kitaplar, albümler! Müzikle dolu bir hayattı Dr. Aracı'nın hayatı. Sadece besteci ya da müzikolog değil, tam bir müzik insanıydı. Çalıştığı orkestralar arasında Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, Londra Osmanlı Saray Müziği Akademisi Orkestrası, Prag Filarmoni Korosu, Prag Senfoni Orkestrası, Portekiz Senfoni Orkestrası, Amsterdam Sinfonietta, Kahire Opera Orkestrası ve daha yazamadığım niceleri vardı. Bir gün internette Dr. Aracı'nın bir makalesini okudum ve onunla iletişime geçmeye kadar verdim. Hayli sıcakkanlı ve samimi bir insan buldum karşımda. Daha fazla uzatmadan hem Dr. Emre Aracı'yı daha iyi tanyacağımız, hem de uzmanlık konusu olan Osmanlı Sarayı'ndaki Avrupa müziği hakkında çokça şey öğreneceğimiz röportajımıza geçelim.

denk geldiğim Sultan Abdülaziz'in bestesi aydınlanma yaşadım. Bizden çok şeyi en bir eserdi Hicazkâr Sirto. Hem hem Batı'ydı. Hicazkâr Sirto ile müziğinde çokça ve hoşça vakit diğer besteleri haricinde daha dum: Donizetti ve Guatelli toplum olduğumuzdan lar boyu aldığımız tarih mamıştım padişahların zetti Paşa ile Guatelli gören, duyan ve okuyan, Çaldıran'la uyanan biz bilseniz! Tüm bu araştırmanlı'nın İtalyan Paşalarını telerini dinlerken karşıma Emre Aracı. Biraz bu ismi tra şefi, müzikolog, besteci Kendi sitesine göz attım ve Fakültesi'nden BMus (Hons.) mezun olduğunu gördüm. Biraz bugünün Nişantaşı Anadolu Lisesi'nden aşağılara inince şaşırdım. Makaleler, dergiler,

KÜÇÜKKEN ELİNE ANNEANNESİNİN ŞİŞLERİNİ ALARAK DUYDUĞU HER KLASİK MÜZİĞE ORKESTRA ŞEFLİĞİ YAPAN BİR İNSAN OLARAK SORMAK İSTEDİĞİM SORU ŞU: EMRE ARACI'YI KÜÇÜK YAŞTA PİYANO EĞİTİMİ ALMAYA NE YÖNLENDİRDİ?

Ne güzel çocukluğunuzdan bu hatırayı benimle paylaşmanız; ben de çocuk yaşlarımda elime kurşun kalem alı, aynı şekilde orkestra idare ederdim evimizdeki eski müzik dolabının içine yerleştirdiğim Rimsky Korsakov'un Şehrazat'ının hışırtılı plak kaydını çalıp dinlerken. Kendimi bildim bileli, evimizde her zaman piyano vardı; çünkü benden 8 yaş büyük olan ağabeyim piyano çalardı. Hatta o piyano çalmaya benden daha meraklıydı; hâlâ da öyledir ve amatör olarak çalmaya devam ediyor. Onu yönlendiren anne ve babam, beni de aynı şekilde yaşım gelince piyano çalmaya yönlendirdiler.

KLASİK MÜZİĞE İLĞİ DUYMAYA BAŞLADIĞINIZDA Kİ BU İLĞİ PİYANO EĞİTİMİ SIRASINDA YA DA HEMEN ÖNCESİNDE BAŞLADI SANIYORUM, EN ÇOK ETKİLENDİĞİNİZ BESTEKİ R KİMDİ?

Esasında ben klasik müziğe piyano çaldığım için ilgi duymadım; bilâkis piyano repertuarından ziyade orkestra müziği hep ilgimi çekti ve sizin de belirttiğiniz gibi 6, 7 yaşlarımda piyanoya başlamadan önce de klasik müziğe içgüdüsel olarak bir sevgim vardı. O kadar ki başka hiç bir müzik tarzı benim üzerimde aynı etkiyi yapmıyordu, hâlâ da yapmaz. Radyoda bir beste duymuştum; bunun sonradan Beethoven'ın 5. Senfonisi olduğunu öğrendim. O yıllarda kolay kolay plak kayıtlarına ulaşamıyordum, ama annemden beni Taksim'deki Atatürk Kültür Merkezi'nde konserler veren İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası'nın bir konserine götürmesini istedim ve ilk konserime, hiç unutamam, ilkokul 4. sınıfta gittim. Bir Çaykovski programıydı ve doğrusu büyülenmişim. 1977 senesinden kalma, saman kağıdına basılmış o konser programını hâlâ saklarım ve hatta aynı salonda 2006'da İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası'nı şef olarak idare ettiğim zaman provaya o orijinal program kağıdını da beraberimde götürmüş ve orkestraya göstermişim. Hayatımda unutamadığım anlardan birisidir.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ'NDE İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ ÖĞRENCİSİYKEN SİZİ İNGİLTERE'YE GİTMEME YÖNLENDİREN SEBEP NEYDİ? VE ÜSTELİK OKULU BIRAKARAK GİTTİĞİNİZİ ÇIKARDIM YAZILANDAN, ZOR BİR KARAR OLMADI MI SİZİN İÇİN? AİLENİZ BU KONUDA ENDİŞELENDİ Mİ?

Esasında İstanbul Üniversitesi'nde İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünü kazanmama ve kayıt yaptırmama rağmen ne yazık ki hiçbir derse girmedim; çünkü o aşamada artık çoktan klasik müziğe mesleki kariyer düşüncesiyle yönelme kararımı vermişim. Bu tabii çok büyük bir riskti, ama bu kararı pek çok sanatçı hayata adım atarken almış; mesela Çaykovski İstanbul'da kitabımda da aktardığım gibi, o çok sevdiğim büyük Rus bestecisi kızkardeşi Aleksandra'ya bir mektubunda şöyle yazmış: "Sanma ki büyük bir sanatçı olacağımı hayal ediyorum. Sadece beni cezbeden işi yapmak istiyorum. Sonunda meşhur bir besteci, ya da fakir bir öğretmen olabilirim, ama hiç olmazsa inandığım şeyi yapmış olduğumu bileceğim ve ileride kadere veya insanlara kafa tutmak gibi acı veren bir davranışa da hakkım olmayacak". Seneler sonra karlı bir Şubat günü konser vermek için gittiğim St. Petersburg'da Çaykovski'nin bembeyaz bir battaniye altındaki mezarını ziyaret ederken de onun bu sözlerini düşünüyordum. Tabii anne ve babamın desteği olmasaydı bu kişisel hayat yolculuğuna çıkmam mümkün olamazdı. Onlar beni her adımda desteklediler; hatta babama kendi arkadaşları bile oğlunun bu hayalperest yolculuğunda ona - kendilerine göre gerçek dünyanın ne olduğunu anlatmadığı için - şaşmışlardı; ama o hep benim inandığım yolda yürümemi bana telkin etti. Seneler sonra Edinburgh'da öğrenciyken Tevfik Fikret'in Haluk'un Vedaı şiirinin sözlerine aynı adlı bir bestem üniversitede çalınmış ve bir Türk gazetesi benim için "Fikret'in vefakâr oğlu" diye manşet atmıştı. O zaman babamın arkadaşları oldukça şaşırılmışlardı; çünkü o başlığı atan gazeteci esasında babamın adının da Fikret olduğunu bilmiyordu. Bu sanki artık bizimle olmayan merhum babam için maneviyattan gelen bir teşekkür gibiydi.

İLK ZAMANLAR BİR ÖĞRENCİ OLARAK, DAHA SONRA BİR AKADEMİSYEN OLARAK YURTDIŞINDA ÇALIŞMA VE YAŞAMA ZORLUĞU ÇEKTİNİZ Mİ? YURTDIŞINDA YAŞADIĞINIZ OLUMLU YA DA OLUMSUZ OLAYLARA KISACA DEĞİNEBİLİR MİSİNİZ?

1987'den beri Britanya adasında yaşıyorum; önce Londra'da, ardından İskoçya'da Edinburgh'da, sonra Cambridge'de ve 15 seneden beridir de İngiltere'nin güneydoğusunda Manş denizine karşı tarihi bir binada yaşıyorum. Ben esasında kendimi farklı ülkelerin değerlerini kucaklayan bir bilinçle, coğrafi sınırlardan uzak, geçmiş asırlarda yaşıyor gibi hissediyorum; araştırdığım, bestelediğim müzik eserleri, verdiğim konserler de zaten hep bu çeşit temalar etrafında dönüyor. Bir sanatçı için belki de en büyük zorluk yalnızlık, yerine göre fiziksel anlamda değil, kalabalık içerisinde dahi hissedilen yalnızlık olmalı. Ama bilemiyorsunuz ki belki de birileri sizden habersiz, sizin CD kaydınızla, ya da bestenizle dünyanın hiç bilmediğiniz bir köşesinde sizin anlatmaya çalıştıklarınızı algılayarak, yalnızlığınızı paylaşarak, sizinle manevi bir bağ kuruyorlar. Belki de o insanları hiç tanımayacaksınız, ama sanatın size tanıdığı o mucizevi iletişim ağına hep şükredeceksiniz. Üstelik sosyal medyayı kullanmayan, gündem yaratma endişesi duymayan ve hatta yerine göre gözle görülmeyen, ama ruhla hissedilebilen bir sanatçı olarak buna şükredeceksiniz.

DOKTORA TEZİNİZDE ADNAN SAYGUN'UN HAYATI VE ESERLERİ ÜZERİNDE ÇALIŞMA YAPMIŞTINIZ. BİR BESTEK R VE MÜZİK BİLİMCİSİ OLARAK ADNAN SAYGUN'UN SİZE ÖRNEK OLDUĞUNU SÖYLEYEBİLİR MİYİZ?

Tabii ki; Ahmed Adnan Saygun, çağdaş Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli bestecilerden bir tanesidir. Geçenlerde Berlin'de bir Alman korosu onun Yunus Emre Oratoryosu'nu Türkçe olarak seslendirdi. Ben de konser öncesi Konzerthaus'ta bir konuşma yapmak üzere davet edilmişim. Hatta provalarda ben de elimde bas partisi koroya katıldım. Doktora tezimi yazarken onun bir besteci olarak hayatta tutunabilmek için karşılaştığı zorlukları ilk elden okumuş ve görmüştüm; ama Berlin'de o koroda söylerken bütün bunların izafi olduğunu çok daha iyi anladım. Bir sanatçı için önemli olan hayal kurabilmek ve o hayalleri sanatıyla bir gün hakikate dönüştürebilmek. Saygun, Berlin'de oratoryosunu dinledi mi? Hayır; ama bizler seneler sonra onun ruhundan yükselen sesleri kendi sesimizle yaşatmaya devam ediyoruz.

NEDEN AVRUPA İ OSMANLI MÜZİĞİ? SİZİ BUNA İTEN SEBEP MİLLİYETÇİ DUYGULAR MI YOKSA DAHA ÖNCE ÇALIŞILMAMIŞ BİR ALANDA ÇALIŞMA İSTEĞİ Mİ?

Milliyetçi duygulardan çok öte ve uzak; esasta milletleri aşan bir hissiyatla ben senelerdir üzerinde çalıştığım bu repertuarın ortaya çıkmasına gayret ediyorum. Nedense insanlar farklılıklarını irdeleyerek birbirlerinden kopuyorlar; oysa ben o farklılıklar içerisinde ortak noktaların kesiştiği değerlerin peşindeyim. Buna bir tür bir başkasının kültüründe insanın kendi kültürünü keşfedebilmesi diyebiliriz. Bu yüzden valsler besteleyen, piyano çalan Sultan Abdülaziz ve Sultan V. Murad gibi Osmanlı padişahlarını daha yakından tanımamız gerektiğine inanıyorum. Katolik bir İtalyan olan ve aynı zamanda "Paşa" ünvanı taşıyan, padişahların başmüzisyeni Giuseppe Donizetti'yi de bilmeliyiz diye düşünüyorum. Donizetti İstanbul'a geldiği 1828 senesinden öldüğü yıl olan 1856'ya kadar Osmanlı başkentinden hiç kopmamış, sarayda büyük itibar görmüştür ve mezarı bugün de hâlâ Taksim yakınlarındaki St. Esprit Katedrali'nin mahzenindedir. Kendisinden çok daha meşhur olan opera bestecisi kardeşi Gaetano Donizetti'den dolayı "Donizetti" ismi opera tarihi için çok önemlidir. Ama kaç kişi onun ağabeyinin İstanbul'da gömülü olduğunu ve Türk askerleri için bir zamanlar marşlar kaleme aldığını bilir? Tarihler hep savaşlarda, ganimetlerde yazılı değil; bu karşılıklı kültürel hoşgörünün tarihinin de çok iyi idrak edilmesi gerektiğinin inancındayım.

DONİZETTİ VE GUATELLİ PAŞALAR OSMANLI'YA GELMEDEN ÖNCE NE KADAR BAŞARILIYDI? İMPARATORLUK NEDEN ONLARI SEÇTİ?

Giuseppe Donizetti'nin 1856'daki vefatından sonra bir başka İtalyan, Parmalı Callisto Guatelli onun yerine getirildi; ikisi de zanaatkar müzisyen olup, aynı zamanda eğitmenler. Şüphesiz her ikisi İtalya'da kalsa kendi vasıflarını taşıyan pek çok eğitmen arasında bir başka eğitmen olarak kalabilirlerdi; ancak Osmanlı gibi eski ve köklü bir imparatorluğun hizmetinde farklı bir kültürün temsilcisi olarak ve aynı zamanda o kültürü kurumsallaştırmak için görev yapmış olmaları hiç şüphesiz kişilik ve kimliklerine, yerine göre, egzotik bir boyut katmıştır. "Donizetti Paşa" veya "Guatelli Paşa" derken dahi ne kadar melez, eklektik ve sıradışı bir hayat sürmüş oldukları hissedilmiyor mu? Her ikisinin hayatı da filme konu olabilecek kadar renkliydi. Giuseppe Donizetti, Sultan II. Mahmud'un hizmetine girmeden önce Napolyon Bonaparte'nin bandolarında görev yapmış ve hatta sabık imparatorla birlikte Elbe adasına dahi gitmişti. Ben bütün bunları Donizetti Paşa kitabımda anlattım.

AVRUPA İ OSMANLI SARAY MÜZİĞİNİ ARAŞTIRMAK SİZİN İÇİN KAYNAK YA DA MOTİVASYON SIKINTISINA YOL AÇTI MI?

İnsan bir kere araştırmaya görsün; nereden ne çıkacağı hiç belli olmuyor. Belki de müzik araştırmacılığını bu yüzden seviyorum; çünkü yitik pek çok belgenin izinde kitapların yazmadığı bir tarihi arıyor, buluyor, kaleme alıyor ve ilim zincirinin bir halkasını daha yerine yerleştirmiş olmaktan insan büyük mutluluk duyuyor. Donizetti Paşa'nın mektup ve yazma notalarının izinde Napoli Konservatuvarı'ndan Paris Operası'na, Topkapı Sarayı'ndan Ankara'daki TSK Armoni Müzik Arşivi'ne kadar pek çok yer dolaşım. O seyahatlerin dahi ayrı hikâyeleri var. Esasında insan bir tarihi araştırırken kendisi de ileride başkalarına tarih gibi görünecek olan bir yolda ilerlediğini hissetmiyor değil.

OSMANLI MÜZİĞİ DENİLİNCE TÜRK TOPLUMUNUN AKLINA SADECE MEHTER MARŞLARININ GELDİĞİ, TOPLUMUN BÜYÜK BİR BÖLÜMÜNÜN SULTAN V. MURAD YA DA SULTAN ABDÜLAZİZ'İN BESTEK R OLDUĞUNDAN HABERİ BİLE OLMADIĞINI SÖYLEYEBİLİRİZ. SİZ BU KONUDA NELER DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

Popüler kültür bambaşka bir mecra; herkesin herşeyi bilmesini tabii ki bekleyemeyiz. Aksi durum bence bir tür ütopya olur; ama mesleği açısından bunları bilmesi gerekenlerin bilmemesi tabii farklı bir durum. Doğrusu ben yakınmak istemiyorum; çünkü bu iletişim çağında bir konuyu merak edip de o konu hakkında bilgiye ulaşamamak artık neredeyse imkansız bir hal aldı. Önemli olan o bilincin, o bilginin bir şekilde kayıt altına alınmasıdır; Virginia Woolf'un "Bir olay kayıt altına alınmadıktan sonra o olay olmamış anlamına gelir" dediği gibi. Bu bir hatırat, roman, şiir, resim, sahne eseri, ya da bir beste olabilir, örneğin.

DÖNEMİNİN AVRUPA MÜZİĞİNE GÖRE OSMANLI SARAYI'NDAKİ AVRUPA MÜZİĞİ SİZCE NE KADAR BAŞARILI?

Başarı neye göre tartılabilir bilemiyorum; padişahlar elbetteki valsler bestelerken bunları gündelik hayatlarının bir parçası, kitap okumak, güzel sanatlar ya da marangozlukla ilgilenmek gibi bir tür meşgale olarak ortaya çıkartıyorlardı. Yoksa dâhiyane bir bestecilik iddiasıyla bu eserlerin ortaya konulduğunu düşünmüyorum. Avrupai eğitim almış şehzadelerin 19. yüzyıldaki saray hayatlarının bir parçası olarak bu eserler ortaya çıkmıştır. Sarayda opera temsilleri olur, Franz Liszt, Henri Vieuxtemps gibi meşhur virtüözler İstanbul'dan geçerken padişah huzurunda da resitaller verirlerdi. Beyoğlu'nda düzenli İtalyan operası sezonları vardı; orkestra konserleri de verilirdi. Ama İstanbul tabii ki Avrupa müziğinin merkezi değildi.

BİR DE SULTAN V. MURAD'I ANLATAN BALENİZ VAR. SULTAN V. MURAD DA ÇOK ŞANSSIZ BİR İNSAN. V. MURAD'A SEMPATİ DUYDUĞUNUZU, ONU ONURLANDIRMAK İSTEDİĞİNİZİ ÇIKARTABİLİR MİYİZ BURADAN?

Sultan V. Murad 3 ay süren saltanatıyla en az hüküm sürmüş ve bu kısa devrenin ardından akıl hastası olarak 1876'da tahttan feragat emiş bir padişah olarak tarihimizde bilinir. Oysa ben okuyup araştırdıklarımın onun çok okuyan, Fransızca bilen, kültürlü, adil ve aynı zamanda aşırı hassas bir yapıya sahip bir insan olduğunu gördüm. 28 yılını bir daha kapısından dışarı çıkamadığı Boğaz kıyısındaki Çırağan Sarayı'nda hapis olarak ve bu zamanını piyano başında besteler yaparak geçirmiş. Bunlar vals, kadriyel ve polka gibi kısa kısa dans parçaları. Kimi bestesini onunla birlikte sarayda hapis yatan aile fertlerine ithaf etmiş. Osmanoğlu ailesinden onun soyundan gelenleri zaman içerisinde araştırmalarım sayesinde tanıdım ve onlarla ahablıklar kurdum; hatta V. Murad'ın yazmalarını, bestelerini yaptığı piyanoyu gördüm ve tuşlarına dokundum. Onun yaşadıkları çerçevesinde, bütün sanatçıların yalnızlığına ve anlaşılmasızlığına bir gönderme niteliğinde, piyano için bestelerinin dans türlerinde oluşundan da yola çıkarak hayatını koreografili bir baleye dönüşmüş olarak Çırağan Sarayı'nda kaldığım bir sırada hayal ettim ve gün geldi o hayal gerçek oldu. Ankara Devlet Opera ve Balesi'nin ilk olarak 2012'de sahneye koyduğu eserin ilk tanıtımı da ne enteresan ki Çırağan Sarayı'nda oldu.

ŞU AN BEKLEDİĞİNİZ MANEVİ DESTEĞİ ALIYOR MUSUNUZ? TÜRK TOPLUMU VE DEVLETİ AVRUPAİ OSMANLI MÜZİĞİ'NİN ORTAYA ÇIKMASINA DESTEK VERİYOR MU?

Çalışmalarımı uzun senelerdir Çarmıklı ailesi ve Nürol Holding destekliyor; kendilerine her zaman müteşekkirim. Uzun seneler boyunca Dışişleri Bakanlığımız için pek çok değişik misyonda pek çok konser ve konferans verdim. Bunların hikayeleri ve hatıraları zaman içerisinde Andante dergisinde kaleme aldığım makalelere dönüştü. "Kim okuyor?" dersiniz bilemem, ama siz de okundunuz ki bana yazdınız. Bilginin benim için en anlamlı şekilde dağılımı, Proust'un da "istemsiz bilinç" kavramında anlattığı gibi, bazen böyle tesadüfen karşımıza çıkan bir yazıda, ya da bir CD kaydında bize ulaşan ve içimizde bir anda bazı hisleri harekete geçiren küçük mesajlarda yatıyor. Belki de bu yüzden sanatçıların çoğunlukla kendi reklamlarını yaptığı sosyal medyadan her zaman şahsen uzak duruyorum.

OSMANLI SARAYI'NDAN AVRUPA MÜZİĞİ İLK ALBÜMÜNÜZ, BU ALBÜMÜ ÇIKARMA FİKRİ NEREDEN GELDİ?

Yukarıda da bahsettiğim gibi bulgular kayıt altına alınmadıktan sonra kaybolup gidiyorlar; ama dijital ses kayıtları dünya var oldukça her zaman bir arşivde duracak. Ben de bu ve diğer albümlerimi hep bu bilinçle hazırladım. Zaman zaman dünya radyolarında çalındığına tanık oluyorum. O zaman tabii ki bundan çok mutlu oluyorum; çünkü amaca bir yerde ulaşılmış olduğunu hissediyorum.

KENDİNİZLE VE ÇALIŞMALARINIZLA EN GURUR DUYDUĞUNUZ AN HANGİ ANDI?

Buna "gurur duymak" demeyelim, ama ruhumun derinliklerindeki duygularımı, hatıralarımı kişisel bir eserim olan Kayıp Seslerin İzinde Senfonisi'nde müziğin evrensel diliyle kendimce dillendirebildiğim ve bunun da kaydına tanık olabildiğim için bahtiyarım.

ŞEFLİK NASIL BİR HİS? TÜM ENSTRÜMANLARI YÖNETMEK, HATTA KENDİ YAZDIĞINIZ BESTEYİ İLK KEZ ÇALMAK SİZDE NASIL BİR HİS UYANDIRIYOR?

Doğrusu bu hissin tarifi benim için kelimelerle pek mümkün değil; sanırım bu sorunun cevabını, ancak canlı bir konser ortamında, o müzikten doğan titreşimleri aynı şekilde ruhlarında hissedebilen insanlar bulabiliyorlar. Abdülhak Şinasi Hisar en sevdiğim yazarlardan biridir; o da çevresindeki akımlardan uzak kendi iç sesine kulak vermiş, yerine göre anlaşılmasız, ama onu anlamak isteyenlere çok şeyler anlatmış bir sanatçıdır. Onun Fahim Bey ve Biz romanındaki şu sözleri belki bir nebze sorunuza cevap olabilir: "Bir insanın içinde daima saklı kalan hakiki benliğini tanıdığını kim iddia edebilir? Kimse görüldüğü gibi değildir. Fakat kimse görünmediği ve kendi olduğunu sandığı gibi de değildir. Kimse bizi olduğumuzu sandığımız gibi göremez. Kimsenin nasıl olduğunu hiç kimse bilemez". Beni tanımak için başladığınız röportajınızı, arzu ederseniz, böyle bir bilmeceyle noktalayalım. Kim bilir, belki de hepimiz bu hayatta bir bilmeceyi çözmeye gayret ediyoruz. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.